

Preken vigslingsgudstjeneste 7. desember 2025, Tromsø domkirke

Tekst: Joh. 14,1-4.

La ikke hjertet bli grepet av angst. Tro på Gud og tro på meg. I min Fars hus er det mange rom. Var det ikke slik, hadde jeg da sagt dere at jeg går og vil gjøre i stand et sted for dere? Og når jeg har gått og gjort i stand et sted for dere, vil jeg komme tilbake og ta dere til meg, så dere skal være der jeg er. Og dit jeg går vet dere veien.

Hos Gud er det mange rom. Så vær ikke redd. Jeg kunne vel knapt fått en finere tekst til vigslingen. Dette er et frigjørende budskap inn mot jul, i adventstiden, og ikke minst i vårt bispedømme med så mange ulike tradisjoner og kulturer. Bispedømmet hvor tre stammer møtes; det kvenske, det samiske og det norske, som virkelig preger landsdelen, og hvor de samiske og kvenske rommene dessverre har vært snevret inn i en lang fornorskingsperiode som griper inn i nåtiden.

Men landsdelen er mer; Tromsø med så mange nasjoner representert, innbyggere fra 138 land. Jeg bor bare 1700 meter fra domkirka, og likevel går jeg forbi to moskeer og fire frikirker når jeg skal til kirka. Men også i mange bygder bor det folk fra mange land – ofte på grunn av fiskeindustri; Vannøya og Vengsøy. I Båtsfjord er over 10% av befolkningen fra Litauen, for ikke å snakke om Svalbard med sitt mangfold.

De mange åndelige tradisjonene, rommene de representerer; læstadianismen med salmene og de alvorsfylte talene, og samtidig i landsdelen en stor romslig folkekirkelighet med en praktisk og jordnær tro.

Vi lurar på om nye rom skapes i disse tider: Vi hadde 500 konfirmanter i Tromsø i fjor, 30 av dem ble døpt. Vi tror vi ser en ny åpenhet mot tro, ikke minst blant unge. Samtidig; en del av våre medlemmer har en noe avslappet holdning til å bruke kirka så ofte. For en del er kirka litt som brannvesenet – en bruker den når en må – men da er den til gjengjeld god å ha, og en melder seg ikke ut. Og er det ikke likevel for mange en glød av tro der? Det har jeg da ofte opplevd, å være prest er mange ganger å puste litt i de glørne. Det er flere rom enn det ser ut for på overflaten.

Den katolske kirke, med sitt lange nærvær i landsdelen representerer andre rom. Nord-Norge er en smeltedigel, og denne kirka vi er i er et tegn på det. Her har vi akkurat feiret Regnbuemesse under Arctic Pride, Bymisjonen har sine gudstjenester, her har vi de fine samlingene for Unik. Her var det nylig lovsangkveld for ungdom. Det er gammel liturgi med nattverd og skrifte

som læstadianerne liker, og alt imellom! Det er et voldsomt spenn i musikalske og kulturelle uttrykk, pluss et hav av turister, også de med sine rom og sine bønner.

Og dessuten: Denne kirka, og de fleste andre kirkene i byen, har vært rom for mennesker på flukt under 2. Verdenskrig, høsten 1944. Men også i nyere tid. Fordi det ikke var plass i herberget, i landet, for mennesker på vei vekk fra krig og forfølgelse. Kirker i hele Nord-Norge har vært asyl. Flere av dere som bodde i kirkene er her i dag. Også noen som ennå ikke har et rom i landet vårt.

Det er godt Jesus sier det er mange rom. Også rom for tradisjoner vi utfordres av. Jesus sier ikke; dere må være enige – nei, noen kapitler lengre ut i dette evangeliet etter Johannes ber Jesus for kirka. Han ber ikke om enighet, heller ikke at de skal like hverandre - men at de troende skal være ett – at de «kjenner deg, den eneste sanne Gud, og han du har sendt, Jesus Kristus».¹ I kirke, samfunn, verden og familien må vi øve oss i å tåle hverandre også når vi er dypt uenige. Og kirka er ikke et meningsfellesskap, heldigvis. Vi er et trosfellesskap med mange rom, og de rommene er ikke mine private, men Guds.

Jeg håper at jeg som biskop vil være med på å skape rom slik at flere mennesker kan si at dette er min kirke, her kan jeg høre til med mitt liv. Dørene må åpnes for en bred, åpen, mangfoldig folkekirke. Med uenighet, om så, men mange rom. Og med en erkjennelse av at vi alle trenger å motta Guds nåde gjennom nattverden. I det er vi like.

Et gammelt utsagn sier det slik: «Deus semper major»². Gud er alltid større. Vi har en tendens til å gjøre Gud mindre og til begrense rommene i Guds rike. Det er slags ursynd; å få Gud til å ligne mest mulig på meg selv, min tradisjon, min kultur - og holde andre utenfor. Gud er større – alltid. Gud er mer.

Er det ett sted jeg lærte om det var i Kirkens Bymisjon. Det er ikke lenge siden jeg begravde en jeg kjente fra tiden jeg jobbet der, en kvinne jeg fikk besøke fram til hun døde. Mange ganger under besøkene var jeg usikker på om det var hun som egentlig var presten. Så mye tro, i et så vanskelig liv!

¹ Joh.17,3.

² Tillagt Augustin

Men hun visste at hos Gud er det et rom for alle typer liv, for alle erfaringer, for alle nederlag og for all smerte. Den troa var omtrent det eneste hun hadde igjen. Men det hadde hun. Og det var umistelig. «Uten Jesus ville jeg aldri levd», sa hun, og vi begge visste at det var sant.

Gud er større. Dere la sikkert merke til sangen vi sang i begynnelsen av gudstjenesten; «Bring many names»³. Flere av sangene i dag utvider også språket om Gud, forteller om en Gud som er Far – ja det hørte vi i teksten: «I min fars hus er det mange rom», men i salmen en Gud som også er en sterk mor, er ungdom, som er gammel og grå, men klokere, visere enn fortvilelsen. Språket er bilder – bilder på Gud. Språket – vi må bruke det når vi skal snakke om Gud – det er det vi har – men det gir oss allikevel bilder. Selv språket fanger ikke Gud. Gud er større. Og det er noe jeg er blitt mer og mer opptatt av: Utvid bildene av Gud, en Gud med mange rom, en Gud som er større.

Læstadius brukte et vakkert og litt overraskende bilde på Gud, kanskje var det fordi han hadde en krevende far, å omtale Gud som far ble kanskje fremmed; «den himmelske forelder», sa han.

Gud er ikke en mor, en far, -Gud *er*. Ja ordet Gud, Jahve på hebraisk – er antagelig utledet av verbet å være. Det svarte også Gud i en merkelig beretning i Det gamle testamentet: Hvilket navn har du? «Jeg er den jeg er», svarte Gud. «*Jeg er* har sendt meg til dere»⁴. Og Jesus sa jo stadig «jeg er»: «Jeg er veien sannheten og livet», det sier han bare noen vers etter preteksten⁵.

Vi kan ikke fange Gud, kontrollere eller definere. Gud er Gud og rommene hos Gud er mange – så la ikke hjertet bli grepet av angst. Det er ikke så mye å være redd for – men tro på meg, sier Jesus, tro på Gud!

Jesu ord er fra en avskjedstale. Jesus skjønnte han skulle dø, han skulle forlate, og han forbereder disiplene. Han sier jeg blir borte, men jeg gjør i stand et sted for dere, og jeg kommer tilbake og tar dere til meg. Og dere skal være der jeg er. Bibelforskerne diskuterer denne teksten. Hva mener han egentlig? Jo han skal dø, det skjønner Jesus. Han står opp fra de døde

³ Brian A. Wren

⁴ 2. Mosebok 3,14.

⁵ Joh. 14,6.

og kommer tilbake, men tenker han videre, enda lengre framover? Jeg kommer tilbake – en gang – bak tiden – da kommer jeg tilbake – en gang alt blir nytt, en gang kommer riket – en gang vil Guds vilje skje. Jeg tror han tenkte på det. Og det er det håpet vi har til alle lidende og sørgende og døende. En gang - ved tiden ende kommer jeg tilbake. Det er det håp i og trøst i, for tilværelsen består av mer enn det vi ser – verden er større – Gud er større. Og enhver prest forkynner dette ved graven – men ikke bare der – også i det levende, pulserende livet – for dette gir jo en dybde i livet – det vakre, fine, vanskelige livet – det er enda større – det er enda mer.

Og kanskje ligger det enda et lag her i Jesu ord – jeg tror det – nemlig det at Guds rike, kjærlighetens rike, riket hvor det bare det gode er, hvor rettferdigheten er, er nærværende og med oss hele tiden, er tett på. Noen vers seinere sier Jesus at vi, Gud og jeg, skal komme og bo hos det mennesket som elsker meg. De mange rommene og Guds rike slår inn allerede nå. Det er altså ikke bare framtiden dette handler om, men også nåtiden.

Å tro er, slik jeg tenker det, å leve med Guds rike nær seg gjennom livet. En Gud jeg ikke alltid skjønner, men som gjennom Jesus viser hun er kjærlighet, er nær i livet mitt.

Der jeg kanskje selv synes dette er tydeligst er gjennom bønnen. Bønnen knytter meg til evigheten. Et lite dødelig menneske kobles til Gud, men bønnen overskrider også alt annet; jeg kan be for mine kjære – for framtiden deres, for barnebarn jeg ikke har, men kanskje kommer en gang, for meg selv – at ting jeg har gjort må tilgis – for at jeg når livet slutter, må få plass i ett av rommene, for mennesker langt borte, for lidende på Gaza, for Kirkens Bymisjon, for styresmakter – at de må vise litt barmhjertighet – for flyktninger for eksempel – det glemmer de jo hele tiden! Bønnen beveger seg mellom ulike tider – liv, død og rom.

Å være kristen er å høre til en framtid og en nåtid, ja egentlig også en fortid – hvor Gud er til stede med mange rom – med den dypeste kjærlighet til deg og meg – men sier ikke: alt er greit – alt du holder på med er fint – nei – vis barmhjertighet, utøv rettferdighet, tenkt på andre enn deg selv, del ut mat, gi ulltepper og husrom, ikke gi noen opp, besøk ensomme, elsk din neste – og vit – og det er selve grunnmuren i den kristne tro – vit og tro at det er mange rom hos Gud – for andres liv og for ditt liv - med alt det merkelige du har i bagasjen – det er rom der, og var det ikke slik hadde jeg sagt dere det.

Og jeg kommer tilbake og tar dere til meg. Men nå, når dere går på veien, så er jeg også der – ett skritt ved siden av deg.

Ære være Skaperen, Frigjøreren og Livgiveren som var er og blir én sann Gud fra evighet til evighet. Amen.